מה הדין: נכנסתי בטעות לאירוע פרטי (בר מצווה או חתונה) ואכלתי מהבופיי מבלי שהוזמנתי – האם בעל האירוע יכול לתבוע אותי לשלם?

מתוך שיעורי הרב אלחנן פרץ שליט"א בדיני ממונות, נזיקין והלכות גזילה

האדם שאכל מוגדר כמי ש"אכל דבר גזול" ובעל האירוע רשאי לתבוע אותו, אך התשלום מוגבל לדמי "בשר בזול" בלבד (כשני שלישים ממחיר השוק הבסיסי).

יסוד החיוב: בשעת האכילה, בעלי האולם או בעל השמחה כביכול הניחו את האוכל בצורה פתוחה, אך זוהי "הסכמה בטעות" למפרע, שכן הניחו זאת רק עבור אורחים מוזמנים ששילמו עליהם. טעות ממונית מתבטלת למפרע, והאוכל נחשב כרכושו של בעל האירוע.

אולם, היות וההסכמה ניתנה אך ורק על דעת כן שמדובר באורחים מוזמנים ששילמו עליהם, הרי שביחס לאדם זר מדובר ב"הסכמה בטעות".

רצה מזה גובה ורצה מזה גובה: השולחן ערוך (סוגיה הקשורה לחושן משפט סימן שסג) פוסק שבגזלה קיימת שאכלה אדם שלישי, הנגזל יכול לתבוע ישירות את האוכל בפועל. היות והאוכל שגג ולא ידע שמדובר באוכל פרטי, הוא נידון כנהנה בשוגג. לפיכך, אין מחייבים אותו במחיר מנה מלא של האולם (למשל 250 ש"ח), אלא שמים כמה כסף אדם כזה היה מוכן לשלם מרצונו על ארוחה פשוטה כזו בביתו – דין המוגדר "דמי בשר בזול" (שני שלישים מהמחיר הריאלי).

הסייג מכוח מנהג המדינה ודינא דמלכותא: הגאון הרב אלחנן פרץ שליט"א הדגיש פסק מפתח לפיו אם חוקי המדינה או הרישיונות של משרד הבריאות והמסחר יוצרים מנהג מקובל שאין בעלי אולמות רודפים אחרי אנשים בודדים, המנהג הזה מחייב ומפקיע את

יכולת התביעה, אלא אם כן מדובר באדם שעשה זאת בכוונת מכוון כדי לעשוק את בעל האולם.

התשובות נערכו על פי שיעורי הרב אלחנן פרץ שליט"א ועל פי פסקים שקיבל מאת הגאון רבי חיים פנחס שיינברג זצ"ל ומגדולי הפוסקים, והן לעיון בלבד. אין לסמוך על האמור כאן להלכה למעשה, ובשאלה פרטית יש לפנות לרב או לבית הוראה.

בית מדרש להכשרת דיינים ומורי הוראה

לימודי הלכה ברמה גבוהה ועיון ישיבתי מעמיק על פי גדולי הפוסקים, בראשות מורנו הרב אלחנן פרץ שליט"א, גאב"ד "חוקת משפט".

שימוש בדיני תורה בפועל ותעודת הסמכה בסיום המסלול · שיעור חושן משפט בכל יום שלישי בערב, שכונת רוממה, ירושלים

חפשו בגוגל: "בית הוראה הוראת המשפט"

להרשמה ולפרטים: 02-6260680 · horat-hamishpat.co.il

סרקו את הקוד לאתר הוראת המשפט

https://horat-hamishpat.co.il/halacha-qa/ate-at-event-uninvited/